

Chambre des Représentants

SESSION 1960-1961.

16 FÉVRIER 1961.

PROPOSITION DE LOI

sur l'instauration d'un régime d'assurance-maladie
pour les étudiants.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Si au point de vue social, la situation de l'étudiant est toujours restée au second rang des préoccupations, c'est qu'il existait à son égard, une sorte de préjugé, le classant *a priori* dans la catégorie des « économiquement forts ».

La notion de démocratisation des études et les progrès accomplis en ce domaine ont renversé cette conception; nombreux sont aujourd'hui les étudiants qui appartiennent aux milieux sociaux les moins favorisés. Dès lors, des problèmes se posent qui réclament une solution rapide : l'assurance-maladie est de ceux-là.

Une des raisons majeures de la politique médico-sociale poursuivie vis-à-vis des étudiants, réside probablement dans le fait que ceux-ci sont toujours considérés comme dépendant de leur milieu familial. Cette dernière conception, elle aussi est périmée.

L'étudiant est un jeune travailleur intellectuel; comme tel, il doit bénéficier, à part égale, des avantages sociaux impartis aux autres catégories de citoyens. Lui aussi, doit être protégé. La masse étudiante constitue pour la Nation, un placement rentable. C'est de ses rangs que sortira l'élite du pays. Il est donc normal que la Nation consente des sacrifices afin de sauvegarder le capital intellectuel dont elle disposera. La création d'un système d'assurance-maladie est un des moyens les mieux appropriés pour atteindre ce résultat.

Il faut permettre, en effet, aux étudiants malades, de se soigner dans les conditions les meilleures. Cette charge, la Nation l'a elle-même revendiquée, en élargissant le recrutement de l'Université, en y appelant des jeunes issus de tous les milieux, substituant ainsi à l'ancienne sélection par la fortune, la sélection du mérite.

Un autre aspect du problème est que, l'étudiant, jeune travailleur n'est pas rémunéré. Non seulement, à ce titre, a-t-il plus que tout autre le droit d'être aidé, mais encore,

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1960-1961.

16 FEBRUARI 1961.

WETSVOORSTEL

tot invoering van een stelsel van ziekteverzekering
voor de studenten.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Zo de sociale toestand van de student altijd als een aangelegenheid van bijkomend belang werd beschouwd, is dit het gevolg van een soort vooroordeel ten opzichte van de student die *a priori* in de categorie van de « meest draagkrachtigen » werd gerangschikt.

Het streven naar democratisering van het onderwijs en de vooruitgang die op dit gebied werd geboekt, hebben de verhoudingen grondig gewijzigd. Talrijke studenten komen thans uit de minst bevoorrechte lagen van de bevolking. Er rijzen dan ook problemen die een oplossing moeten krijgen; de ziektevergoeding is een ervan.

Een van de voornaamste redenen van het gevolgde medisch-sociale beleid ten opzichte van de studenten is waarschijnlijk dat men altijd aangenomen heeft dat zij van hun gezin afhangen. Deze laatste opvatting is eveneens voorbijgestreefd.

De student is een jonge intellectuele arbeider; als zodanig moet hij dezelfde maatschappelijke voordelen als de andere categorieën van burgers genieten. Hij moet ook beschermd worden. De studentengemeenschap vormt voor de Natie een voordelige belegging. Uit de rangen ervan zal de elite van het land komen. Het is dus normaal dat het land zich opofferingen getroost met het oog op de vrijwaring van het intellectueel kapitaal waarover het beschikt. De instelling van een stelsel van ziekteverzekering is een van de meest geschikte middelen om dit doel te bereiken.

De zieke studenten moeten inderdaad in staat gesteld worden in de beste voorwaarden verzorgd te worden. Het land heeft zelf de stoot gegeven tot deze last door het wervingsgebied van de Universiteit te verruimen en door ze open te stellen voor jongeren uit alle middens, aldus de vroegere schifting in functie van de fortuin vervangend door de schifting in functie van de verdienste.

Een ander aspect van het probleem is dat de student — een jonge arbeider — niet bezoldigd wordt. Niet alleen kan hij uit dien hoofde meer dan wie ook aanspraken op

la cotisation qui peut être exigée de lui doit-elle être minime. C'est à l'Etat, et, subsidiairement, à l'établissement d'enseignement qu'il fréquente, à supporter les frais de fonctionnement du régime proposé :

Si nous proposons la création de ce système dans le cadre du Ministère de l'Instruction Publique, c'est qu'il semble bien que son intégration au régime actuellement en vigueur, du F.N.A.M.I. soulève des difficultés complémentaires.

Des sondages d'opinion effectués dans les milieux étudiants les plus divers, nous ont en effet permis de constater que si les étudiants désiraient ardemment bénéficier d'un régime de sécurité sociale, ils souhaitaient tout autant détenir au sein de l'organisation administrative, non pas nécessairement des leviers de commande, mais tout au moins, un droit de regard concrétisé par des possibilités d'initiative et d'opposition.

Cette dernière exigence nous paraît parfaitement légitime, et ce, à un double point de vue.

Tout d'abord, ainsi qu'il a été dit, l'étudiant est destiné à former les cadres supérieurs de la société future. Il est donc normal qu'il puisse réaliser, dans un secteur aussi important que celui de la sécurité sociale, une sorte de stage éminemment formatif.

D'autre part, il est bien certain que les abus que l'on aurait pu craindre, abus inhérents d'ailleurs à tout régime de sécurité sociale, peuvent, en grande partie être éliminés, si on associe les étudiants à la gestion de l'organisme. Une telle réalisation peut cependant, dans les circonstances présentes, difficilement être mise en pratique. C'est pourquoi, il semble souhaitable de prévoir aujourd'hui un régime qui s'intègre dans l'organisation actuelle de notre sécurité sociale.

Il paraît bien que l'adoption du système proposé ne soit pas à la base de dépenses prohibitives. En effet, un stage préalable de 6 mois minimum serait imposé aux futurs bénéficiaires. L'assurance-maladie ne pourrait bénéficier aux étudiants âgés de plus de 27 ans, un système spécial devant être appliqué aux élèves-médecins désirant se spécialiser et ne jouissant d'aucun revenu professionnel.

De même, ne seraient évidemment pas repris dans le présent système, les étudiants qui, étant à charge d'un assuré social, bénéficient déjà, à ce titre, d'un régime d'assurance.

Enfin, il nous est apparu souhaitable de permettre aux étudiants étrangers de bénéficier desdits avantages, pourvu toutefois que la réciprocité soit accordée aux étudiants belges à l'étranger.

Telles sont les raisons pour lesquelles nous nous permettons de recommander la présente proposition de loi à la bienveillante attention du Parlement.

hulpverlening doen gelden, maar de bijdrage die van hem geëist wordt, moet bovendien gering zijn. De Staat en, subsidiair, de bezochte onderwijsinrichting moeten de werkingskosten van het voorgestelde stelsel voor hun rekening nemen.

Ons voorstel om het Ministerie van Openbaar Onderwijs in te schakelen in de werking van het stelsel is ingegeven door de overweging dat de opnemingskosten in het huidige stelsel van het R.V.Z.I. bijkomende moeilijkheden zou meebrengen.

Uit opiniepeilingen in de meest uiteenlopende studentenmilieus is ons gebleken dat de studenten weliswaar ten zeerste wensen een stelsel van maatschappelijke zekerheid te genieten, doch dat zij evenzeer vragen in de bestuurlijke organisatie zonet commandoposten te bekleden, maar dan toch ten minste medezeggenschap te krijgen door het verlenen van mogelijkheden om initiatieven te nemen en zich tegen bepaalde voorstellen te kanten.

Deze laatste eis lijkt ons om twee redenen volkomen gerechtvaardigd.

In de eerste plaats is, zoals hoger gezegd, de student geroepen om de hogere kaders van de toekomstige maatschappij te vormen. Het is dus normaal dat hij in een zo belangrijke sector als deze van de maatschappelijke zekerheid een soort bijzonder leerrijke proeftijd zou doormaken.

Anderzijds lijkt het geen twijfel dat de vrees voor misbruiken, die in elk stelsel van maatschappelijke zekerheid voorkomen, voor een groot gedeelte verdwijnt indien men de studenten betreft in het beheer van de instelling. In de huidige omstandigheden kan dit doel echter moeilijk bereikt worden. Het blijkt dan ook wenselijk thans te voorzien in een stelsel dat in de huidige organisatie van onze maatschappelijke zekerheid kan worden ingepast.

Het ziet er niet naar uit dat de toepassing van het voorgestelde stelsel buitensporige uitgaven zou meebrengen. De toekomstige rechthebbenden zouden inderdaad eerst een proeftijd van ten minste 6 maanden moeten doormaken. Verder zouden de studenten die ouder dan 27 jaar zijn, niet voor de ziekteverzekering in aanmerking komen; een bijzonder stelsel zou moeten toegepast worden voor de leerlingen-geneesheren die zich wensen te specialiseren en over geen enkel bedrijfsinkomen beschikken.

De studenten, die ten laste zijn van een rechthebbende van de maatschappelijke zekerheid en als zodanig reeds verzekerd zijn, zouden vanzelfsprekend evenmin in dit stelsel opgenomen worden.

Het kwam ons tenslotte wenselijk voor dat de buitenlandse studenten de voordelen kunnen genieten, mits evenwel wederkerigheid wordt toegekend aan de Belgische studenten in het buitenland.

Om al deze redenen wezen wij het ons toegelaten dit wetsvoorstel aan de welwillende aandacht van het Parlement te onderwerpen.

E. E. JEUNEHOMME.

PROPOSITION DE LOI

Article premier.

Il est institué un système d'assurance sociale pour les étudiants.

WETSVOORSTEL

Eerste artikel.

Er wordt een stelsel van maatschappelijke zekerheid voor de studenten ingesteld.

Art. 2.

Y sont obligatoirement affiliés, les élèves régulièrement inscrits au rôle des étudiants des établissements d'enseignement supérieur du pays. En sont exclus, les ayants-droit d'assuré social et les élèves âgés de plus de 27 ans. L'âge limite sera reculé pour ceux qui ont effectué leur service militaire avant la fin de leurs études, d'un laps de temps égal à celui passé sous les drapeaux.

Art. 3.

Les conditions à remplir par les bénéficiaires, la durée et les modalités du stage, ainsi que la liste des établissements visés à l'article 2 sont déterminés par le Roi.

Art. 4.

Les étudiants ou élèves bénéficiaires, leur conjoint et leurs enfants à charge ont droit à des prestations de l'assurance-maladie.

A cet effet, les étudiants se feront inscrire au 1er octobre de chaque année auprès d'une mutualité de leur choix, satisfaisant aux conditions fixées par l'Arrêté royal organique de l'assurance-maladie-invalidité du 22 septembre 1955.

Les étudiants inscrits ne peuvent faire mutation dans le courant de l'année. Ils avertiront leur mutualité de tout changement apporté à leur état.

Art. 5.

Les ressources de l'assurance sociale des étudiants sont constituées :

1° par une cotisation forfaitaire des bénéficiaires, dont le montant sera fixé par le Roi.

2° par une cotisation inscrite annuellement au budget de l'Instruction Publique et versée au F. N. A. M. I. qui répartira cette somme aux organismes assureurs d'après le nombre d'étudiants inscrits auprès de chaque organisme assureur.

Art. 6.

Les cotisations des bénéficiaires sont perçues en même temps que les frais d'inscription aux cours, par l'établissement d'enseignement. C'est à la diligence de ce dernier que les cotisations sont versées à la mutualité dont l'étudiant aura fait choix.

Art. 7.

Les étudiants étrangers peuvent bénéficier du présent régime, à condition toutefois que les étudiants belges jouissent dans le pays dont ils sont ressortissants, des mêmes avantages.

Art. 2.

Zijn hieraan verplicht onderworpen de leerlingen die regelmatig zijn ingeschreven in het studentenregister van de inrichtingen voor hoger onderwijs van het land. Niet in aanmerking komen de rechthebbenden van de maatschappelijke zekerheid en de leerlingen die ouder dan 27 jaar zijn. Voor degenen die hun dienstplicht vervuld hebben vóór het einde van hun studies zal de maximumleeftijd verlengd worden met de periode die onder de wapenen werd doorgebracht.

Art. 3.

De voorwaarden die door de rechthebbenden moeten vervuld worden, de duur en de modaliteiten van de proeftijd, alsmede de lijst van de in artikel 2 bedoelde inrichtingen worden door de Koning vastgesteld.

Art. 4.

De rechthebbende studenten of leerlingen, hun echtgenoten en hun kinderen ten laste hebben recht op uitkeringen van de ziekteverzekering.

Met dat doel laten zij zich op 1 oktober van ieder jaar inschrijven bij een ziekenfonds van hun keuze dat beantwoordt aan de voorwaarden bepaald in het koninklijk besluit van 22 september 1955 tot inrichting van de verzekering tegen ziekte en invaliditeit.

De ingeschreven studenten mogen niet overgaan in de loop van het jaar. Zij stellen het ziektefonds in kennis van iedere wijziging in hun toestand.

Art. 5.

De inkomsten van de maatschappelijke zekerheid der studenten worden gevormd :

1° door een forfaitaire bijdrage van de rechthebbenden, waarvan het bedrag door de Koning wordt bepaald;

2° door een bijdrage jaarlijks uitgetrokken op de begroting van Openbaar Onderwijs en gestort aan het R.V.Z.I., dat dit bedrag over de verzekeringsinstellingen verdeelt volgens het bij iedere inrichting ingeschreven aantal studenten.

Art. 6.

De bijdragen van de rechthebbenden worden tegelijk met de inschrijvingskosten voor de cursussen door de onderwijsinrichting geïnd. De bijdragen worden door deze laatste gestort aan het ziekenfonds waarop de student zijn keuze heeft laten vallen.

Art. 7.

De vreemde studenten kunnen in dit stelsel opgenomen worden, op voorwaarde dat de Belgische studenten dezelfde voordelen genieten in het land waarvan eerstgenoemden de nationaliteit bezitten.

Art. 8.

Les sanctions prévues au chapitre V de l'arrêté royal du 22 septembre 1955 sont applicables aux étudiants qui, sciemment, auront occasionné des dommages à l'assurance-maladie.

16 février 1961.

Art. 8.

De straffen waarvan sprake in hoofdstuk V van het koninklijk besluit van 22 september 1955 zijn toepasselijk op de studenten, die wetens de ziekteverzekering hebben benadeeld.

16 februari 1961.

E.-E. JEUNEHOMME,
M. DESTENAY,
R. DREZE,
F. GROOTJANS,
F. VAN DOORNE,
F. BOEY.